

Time – 3 Hours

Total Marks – 100

Instructions- 1) It is compulsory to solve all the questions.

2) All questions carry equal marks.

Q.1) What is the meaning of archaeology? Explain about the development of Indian Archaeology.

20 Marks

Or

Q.1) What is Field Archaeology? State the various methods of Excavation.

20 Marks

Q.2) Write about the development of human life in the Mesolithic period by explaining information about the Stone Age.

20 Marks

Or

Q.2) Illustrate about various places of the Copper age with salient features.

20 Marks

Q.3) Discuss the history of Archaeology by explaining what is meant by Epigraphy.

20 Marks

Or

Q.3) Elaborate the origin and development of Brahmi and Kharoshti Scripts.

20 Marks

Q.4) Explain the various features of Satvahana Coins.

20 Marks

Or

Q.4) Describe the contribution of Numismatics in Ancient Indian Historiography.

20 Marks

Q.5) Write any two short notes.

20 Marks

- a) Archaeology and other sciences
- b) Megalithic Age
- c) Types of inscriptions
- d) History of Indian Numismatics

*****

वेळ : 3 तास

गुण :-100

सूचना- १. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे
२. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्रश्न १ ला. पुरातत्वशास्त्र म्हणजे काय ते सांगून भारतीय पुरातत्व शास्त्राच्या विकासाचे टप्पे सांगा.	२०
किंवा	
प्रश्न १ ला. क्षेत्रीय पुरातत्वाचा अर्थ सांगून उत्खनन करण्याच्या विविध पद्धती सांगा.	२०
प्रश्न २ रा. अश्मयुगाची माहिती स्पष्ट करून मध्याश्म युगातील मानवी जीवनाच्या विकासाचा आढावा घ्या.	२०
किंवा	
प्रश्न २ रा. ताम्रपाषाण युगाची ठळक वैशिष्ट्ये सांगून विविध स्थळांची माहिती स्पष्ट करा.	२०
प्रश्न ३ रा. पुराभिलेख विद्या म्हणजे काय ते सांगून कोरीवलेखांचे महत्व स्पष्ट करा.	२०
किंवा	
प्रश्न ३ रा. ब्राम्ही आणि खारोष्टी लिपीचा उगम आणि विकास स्पष्ट करा.	२०
प्रश्न ४ था. सातवाहनांच्या नाण्यांची वैशिष्ट्ये विषद करा.	२०
किंवा	
प्रश्न ४ था. प्राचीन भारतीय इतिहास लेखनात नाणकशास्त्राचे योगदानाचे वर्णन करा.	२०
प्रश्न ५ वा खलील पैकी कोणत्याही दोन टिपा लिहा	२०
अ) पुरातत्वशास्त्र आणि इतर शास्त्रे	
ब) महापाषाणीय कालावधी	
क) शिलालेखांचे प्रकार	
ड) भारतीय शिलालेखांचा इतिहास	

*****